

DI ANALYSE

Michael Markman, Konsulent
mian@di.dk, 3377 4590

SEPTEMBER 2018

Østeuropæere aflønnes lige som danskere

Overenskomstdækkede østeuropæere og danskere får helt tilsvarende aflønning på DI's medlemsvirksomheder.

Udlændinge, der arbejder i Danmark, er omfattet af samme regler som danske medarbejdere. Der gælder samme lovgivning om skat, arbejdsmiljø mv., samme overenskomster og samme lokalaftaler om løn, arbejdstid mv. Udlændingene arbejder altså på danske løn- og ansættelsesvilkår, selv om de kommer fra andre lande, hvor lønningerne typisk er lavere.

For at belyse aflønningen har DI foretaget en sammenligning af aflønningen af østeuropæiske og danske timelønnede medarbejdere i 2017.

DI's medlemmer har godt 17.000 østeuropæiske medarbejdere

På DI's medlemsvirksomheder er der tilsammen ansat godt 17.000 østeuropæiske statsborgere, dvs. statsborgere fra Bulgarien, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn. DI's medlemmer (eksklusive associerede medlemmer) har tilsammen 364.000 danske medarbejdere ansat.

92 pct. af østeuropæerne er dækket af overenskomst

De østeuropæiske medarbejdere er i større udstrækning end danskerne omfattet af overenskomster. Det er således 15.800 af de østeuropæiske medarbejdere, svarende til 92 pct., der arbejder under overenskomst, mens det er 81 pct. af de danske medarbejdere.

Mange østeuropæere er dækket af otte overenskomster

DI har otte overenskomster for timelønnede medarbejdere, hvor der er ansat mere end 100 østeuropæiske medarbejdere, og hvor der således er tilstrækkeligt mange østeuropæiske medarbejdere til at kunne foretage en retvisende sammenligning. Disse otte overenskomster er Fællesoverenskomsten, Fødevareoverenskomsten - forædling, Industriens Overenskomst, Serviceoverenskomsten, Slagterioverenskomsten, Transport- og logistikoverenskomsten, Træ- og

møbeloverenskomsten og Vaskerioverenskomsten. Der arbejder tilsammen 12.000 østeuropæiske og 156.100 danske medarbejdere på de otte nævnte overenskomster.

Sammenlignelige medarbejdere

Sammenligningen foretages ved at sammenligne østeuropæiske og danske medarbejdere, der arbejder samme sted, udfører samme slags arbejde, arbejder under samme overenskomst og er i samme aldersgruppe. Det betyder, at arbejdssteder og arbejdsfunktioner, hvor der kun er ansat danske eller østeuropæiske medarbejdere, ikke indgår i sammenligningen. Der findes i øvrigt kun ganske få arbejdssteder hos DI's medlemsvirksomheder, hvor der udelukkende er ansat østeuropæiske medarbejdere, og på de arbejdssteder er der kun ansat nogle få medarbejdere.

Medianlønnen for samtlige medarbejdere på de otte overenskomster udgjorde i 2017 167 kr. pr. time. Medianlønnen er et udtryk for en typisk løn. Lønbegrebet er direkte timeløn, dvs. medarbejderens grundløn og faste løntillæg eksklusive indirekte lønelementer som for eksempel arbejdsgiverens pensionsbidrag og betaling under ferie, sygdom og barsel mv.

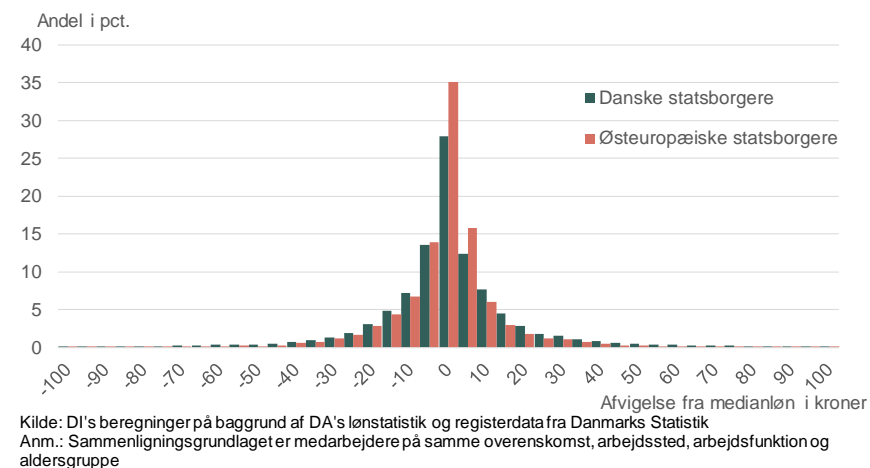
I det følgende sammenlignes hver enkelt medarbejder med den generelle medianløn på virksomheden for samtlige medarbejdere, der arbejder samme sted, med samme arbejdsfunktion, under samme overenskomst og i samme aldersgruppe. Det vil sige at både østeuropæiske og danske medarbejdere indgår i beregningen af medianlønnen.

De fleste ligger tæt på medianlønnen

Det mest almindelige er, at lønnen for en medarbejder ligger meget tæt på medianen for det arbejdssted/arbejdsfunktion/overenskomst/aldersgruppe, som medarbejderen tilhører. Det gælder for både østeuropæere og danskere. Det er således omkring 35 pct. af østeuropæerne, der ligger mindre end 2,50 kr. fra medianlønnen, og det er næsten 30 pct. af de danske medarbejdere.

Danskere og østeuropæere aflønnes på samme måde på DI's overenskomster

Inddeling af medarbejdere på DI's overenskomster efter afvigelse mellem medarbejders løn og virksomhedens medianløn. 2017

Men også betydelig lønspredning

Der er dog også nogle medarbejdere, der adskiller sig betydeligt fra resten af sammenligningsgruppen, og det gælder både blandt østeuropæere og danskere. Der findes således både østeuropæere og danskere, der ligger en del lavere end medianlønnen for personens arbejdssted/arbejdsfunktion/overenskomst/aldersgruppe, og omvendt både østeuropæere og danskere, der ligger en del højere.

Lønningerne ligger meget symmetrisk omkring medianlønnen for personens arbejdssted/arbejdsfunktion/overenskomst/aldersgruppe. Og det gælder ligeledes for både østeuropæerne og danskerne.

Flest får den typiske løn

Den typiske afvigelse fra medianlønnen er 0,00 kr. pr. time for både østeuropæere og danskere. Tilsvarende er gennemsnittet for afvigelsen højst 1 kr. for både østeuropæere og danskere.

Der er foretaget den samme sammenligning for 2015, og konklusionerne er nøjagtig de samme. Også i 2015 var fordelingerne for de østeuropæiske og danske medarbejdere således stort set ens, og den gennemsnitlige afvigelse fra medianlønnen var mindre end 1 kr. for både østeuropæere og danskere.

Østeuropæere og danskere aflønnes ens

Det kan således konkluderes, at østeuropæere og danskere får helt tilsvarende aflønning på DI's medlemsvirksomheder, når der sammenlignes medarbejdere, der arbejder samme sted, udfører samme slags arbejde, er dækket af samme overenskomst og er i samme aldersgruppe.

Sådan har vi gjort

Sammenligningen af lønninger blandt danskere og østeuropæere, bygger på DI's information om virksomhedernes overenskomstforhold, DA Strukturstatistik samt data fra Danmarks Statistik.

Vi sammenligner lønnen for danske og østeuropæiske medarbejdere, der arbejder samme sted, udfører samme arbejdsfunktion, under samme overenskomst og i samme aldersgruppe. Den enkelte medarbejders løn sammenlignes med den generelle medianløn på virksomheden for samtlige medarbejdere, der arbejder samme sted, med samme arbejdsfunktion, under samme overenskomst og i samme aldersgruppe. Det betyder, at arbejdssteder og arbejdsfunktioner, hvor der kun er ansat danske eller østeuropæiske medarbejdere, ikke indgår i sammenligningen. Der findes kun få arbejdssteder, hvor der kun er ansat østeuropæere, og på de arbejdssteder er der kun ansat nogle få medarbejdere.

De fire parametre som medarbejderne er blevet grupperet ud fra er overenskomst, arbejdssted, arbejdsfunktion og alder.

Den første parameter er overenskomst. Analysen omfatter de 8 af DI's overenskomster, hvor der er over 100 østeuropæere ansat. Disse 8 overenskomster er Fællesoverenskomsten, Fødevareoverenskomsten - forædling, Industriens Overenskomst, Serviceoverenskomsten, Slagterioverenskomsten, Transport- og logistikoverenskomsten, Træ- og møbeloverenskomsten og Vaskerioverenskomsten. Ved at opdele på overenskomst sikres det, at de medarbejdere, der sammenlignes, har samme vilkår med hensyn til løn, arbejdstid mv.

Den anden parameter er arbejdsstedet. Medarbejderne opdeles efter deres arbejdssted.

Den tredje parameter er alderen. Medarbejderne opdeles i to grupper - over og under 40 år, hvilket giver det bedste datagrundlag, hvor en yderligere aldersopdeling blot forringer kvaliteten, da datagrundlaget bliver for småt.

Den sidste parameter er arbejdsfunktion. For at sikre, at der sammenlignes medarbejdere der udfører samme slags arbejde, bruges arbejdsfunktioner, der klassificerer den enkeltes medarbejders arbejde. I analysen bruges det tre-cifrede arbejdsfunktionsniveau.
